

УДК 930.2:94(477.83/.86) “1941/1944”

Р. П. САВІЦЬКИЙ*

**НАЦИСТСЬКА ОКУПАЦІЯ ГАЛИЧИНИ В 1941–1944 рр.
(ДЖЕРЕЛОЗНАВЧІ СТУДІЇ РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ)**

Здійснено аналіз особливостей і провідних тенденцій в організації джерелознавчих студій проблеми нацистської окупації Галичини (1941–1944 рр.) в радянський період (1945–1991 рр.). Охарактеризовано діяльність архівів, що зберігають документи періоду “нового порядку” в Галичині; подано огляд збірників документів, що розкривають особливості нацистської окупації Галичини; проаналізовано теоретико-методологічну базу археографічних досліджень.

Ключові слова: нацистська окупація Галичини; радянська археографія; “новий порядок”; джерелознавчі студії.

Вивчаючи історію Другої світової війни загалом чи окремих її аспектів зокрема, не можна ігнорувати величезний пласт історичних досліджень, що вийшли у світ у радянський період (1945–1991 рр.). Зважаючи на політичну ситуацію, що була притаманна тоталітарному режиму, археографічні дослідження цього періоду характеризуються певною тенденційністю та відсутністю наукового плюралізму. Проте це зовсім не нівелює значення праці тогочасних науковців та архівних працівників, а для сучасних археографів актуальним є питання доповнення та перевидання (без упущень “незручних”) архівних документів, що розкривають особливості нацистської окупації Галичини (1941–1944 рр.).

Метою статті є розкриття особливостей джерелознавчих студій нацистської окупації Галичини в радянський період. У ході реалізації поставленої мети визначено основні завдання, а саме: аналіз діяльності організаційних інституцій, що зберігали та опрацьовували документи періоду “нового порядку” в Галичині, огляд збірників документів, що розкривають особливості нацистської окупації Галичини; аналіз теоретико-методологічної бази археографічних досліджень.

Об’єктом дослідження є радянська археографія (1945–1991 рр.) нацистської окупації Галичини (1941–1944 рр.). Предмет дослідження складає виявлення закономірностей, особливостей і провідних тенденцій в організації археографічної діяльності щодо висвітлення нацистської окупації Галичини в радянський період.

* *Савіцький Роман Петрович* – аспірант кафедри історіографії і джерелознавства Інституту історії, політології і міжнародних відносин Вищого державного навчального закладу “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.

Перші огляди опублікованої джерельної бази, що розкривають проблему нацистської окупації, були здійснені ще у радянський період (П. П. Гудзенко¹, В. В. Кузьменко² та Г. Я. Сергієнко³). На сучасному етапі дослідження обраної нами теми здійснюється через призму діяльності архівів (Ю. А. Прилепішева⁴, Н. М. Христова⁵ та І. М. Мищак⁶), а також за допомогою висвітлення документальних публікацій в Україні з історії Другої світової війни (С. С. Макарчук⁷). Крім того, аналізу історіографічного та археографічного масиву інформації, що розкриває особливості окупаційного режиму в Галичині, присвячені відповідні розділи дисертацій сучасних науковців (Н. В. Антонюк⁸, А. В. Боляновський⁹, В. І. Лаврищук¹⁰, В. В. Старка¹¹, Г. В. Стефанюк¹², С. С. Яким¹³ та інші).

На нашу думку, джерелознавчі дослідження проблем нацистської окупації Галичини (1941–1944 рр.) в радянський період здійснювалися на кількох взаємопов'язаних рівнях. По-перше, це було накопичення інформації, її оформлення та диференціація носіїв джерельної інформації в архівних установах, бібліотеках, науково-дослідних інститутах, створення пошукових систем та публікація довідників. По-друге, прикладний аналіз текстів, джерелознавча вибірка і, як підсумок, публікація їхніх результатів у різноманітних хрестоматіях, збірниках документів тощо. На третьому рівні вирішувалися питання теоретико-методологічного характеру (правила видання документів, питання класифікації джерельної бази та специфічних методів дослідження обраної галузі).

Великий документальний масив періоду нацистської окупації Галичини був переданий в обласні архіви та їхні філії (Львів, Дрогобич, Стрий, Станіслав, Тернопіль і Кременець). Окрім того, деякі документи були передані до центральних архівів. Зокрема, до Центрального державного архіву Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР (м. Київ, м. Харків; сьогодні – Центральний державний архів вищих органів влади та управління України) та до відділу “А” МДБ УРСР (сьогодні – Галузевий державний архів Служби безпеки України). Доступ до цих документів був обмежений, і, відповідно, більша їх частина не використовувалася як матеріал для науково-дослідницької праці.

У перші післявоєнні роки відбувалося оформлення джерельної бази у фонди, описи та справи. Щодо роботи Держархіву Львівської області, то, як зазначає дослідник В. М. Кислий, “архів у післявоєнний період продовжив збір архівних документів та розпочав науково-технічне опрацювання наявних фондів. Практично це виглядало так: кожному працівникові видавалася певна, досить значна, кількість документів, які він аркуш за аркушем мав розібрати, визначивши фондову приналежність та хронологічні рамки. Після цього аркуші формувалися в окремі справи. Справам надавалися відповідні заголовки та складалися підсумкові засвідчуючі записи. Завершальним етапом цієї роботи було

складання описів на основі вже сформованих справ. Така громіздка і доволі складна робота велася впродовж 40–60-х років ХХ ст. Протягом цього періоду покращилися умови фізичного зберігання документів: згідно з правилами, визначалися місця зберігання документів – сховища, по можливості кожна справа поміщала в окрему обкладинку, всі аркуші у справі нумерувалися олівцем¹⁴.

Детальну інформацію щодо археографічної роботи у Держархіві Станіславської (нині – Івано-Франківської) області знаходимо на сайті Держархіву Івано-Франківської області: “У повоєнні роки архівісти Д. М. Месінг, В. С. Кучна, С. М. Галазика, П. Т. Осадча, Л. А. Кирилюк, І. І. Строумова, Т. А. Дюкова та ін. під керівництвом П. В. Супруна, Г. М. Педашенко, В. В. Фірсова, І. Л. Гакера, С. А. Шмирьова, Л. А. Підгайчук, М. П. Кухтара провели роботу з упорядкування та науково-технічного опрацювання документів архіву, які надійшли в основному в розсіпу або в фасцикулах (великих зв’язках непідшитих документів). [...] Збірник документів “Німецько-фашистські окупанти на Станіславщині та боротьба з ними за вигнання з області (1941–1944 рр.)” та “Хронологічний довідник про тимчасову окупацію німецько-фашистськими загарбниками населених пунктів Станіславської області і звільнення їх Радянською Армією (1941–1944 рр.)”, підготовлені архівістами в 1948–1950 рр., хоча й не були з невідомих причин опубліковані, стали дуже цінними для дослідників і популярними серед них посібниками з історії краю в період Другої світової війни¹⁵.

Подібна організаційна робота проводилася і в архівних установах Тернопільщини. “Після звільнення Тернополя у середині квітня 1944 р. державний архів області був однією з перших установ, яка відновила свою діяльність, а в кінці 1944 р. почали працювати і 20 райдержархівів. У цей час в держархіві області знаходилося 73 фонди, 533858 справ, у міських та райдержархівах – 36 фондів, 5367 справ, 7790 кг документів розсіпом. Перед архівістами Тернопільщини постало завдання пошуку придатних під архіви приміщень, збирання та концентрації в них документів і друкованих видань. У червні 1944 р. створено філіал держархіву області у м. Кременець, документи якого в лютому 1946 р. було передано до обласного архіву в Тернополі. До кінця 1944 р. тернопільськими архівістами під керівництвом директора держархіву області Михайла Анзіна було зібрано 2943 зв’язки документів, 11987 кг їх розсіпом, 2010 книг різними мовами, а також фотодокументи. У 1947 р. повністю сформувалася мережа архівних установ області і на початок 1948 р., крім обласного архіву, діяли 38 районних і 2 міських архіви у Тернополі та Кременці¹⁶.

Таким чином, можна стверджувати, що у перші повоєнні роки відбувалося відновлення діяльності обласних архівів. Документи періоду нацистської окупації (і не тільки) надходили в архів у вигляді розсіпу, тому завданням архівістів було систематизувати та впорядкувати їх.

Наступним рівнем в організації джерелознавчих студій проблеми нацистської окупації Галичини, на нашу думку, було здійснення джерелознавчої вибірки та публікація її результатів. Тут важливо звернути увагу на ті ключові ідеї, які радянська археографія обґрунтовувала з допомогою публікації документів і які ставали частиною офіційної історіографії та ідеології.

Стосовно публікації документальних даних у радянський період слушною є думка О. Є. Лисенка. У статті “Історіописання Другої світової війни як самостійна субдисципліна” (2010) він зазначає: “Незважаючи на те, що воєнний період став “ударною будовою” ідеологів та істориків, керівництво країни не поспішало відкривати архіви і таємниці, суворо дозуючи інформацію, яка з’являлась у друкованих виданнях. На пальцях однієї руки можна перелічити документальні видання (найвідоміші з них – російськомовні збірники документів і матеріалів “Преступные цели – преступные средства” (М., 1968), “Совершенно секретно! Только для командования. Стратегия фашистской Германии в войне против СССР” (М., 1967), кількаразово перевиданий “Нюрнберзький процес” та тритомна “Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941–1945” (К., 1985)”¹⁷.

Окрім того, наукове значення мають збірники опублікованих документів, зокрема, “Львівщина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945). Збірник документів і матеріалів”¹⁸ та “Німецько-фашистський окупаційний режим на Україні. Збірник документів і матеріалів”¹⁹. На нашу думку, укладачі цих праць акцентували увагу читача на кількох провідних ідеях: а) “звірства фашистів”; б) “героїчна боротьба радянських партизанів”; в) “діяльність комуністів та комсомольців у підпіллі”; г) “українські націоналісти та УГКЦ – “прихвостні фашизму”. Варто зауважити, що уже у самому формулюванні ці ідеї звучали публіцистично та художньо, що зменшує їх наукове значення.

Найбільш помітною була теза про “звірства фашистів”, що розкривала злочини окупаційної влади у Галичині. Наприклад, у збірнику “Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941–1945” у першому томі опублікований документ № 244 “Сообщение совинформбюро о зверствах фашистов во Львове” від 8 серпня 1941 р., в якому зазначено: “В советское информбюро поступили многочисленные заявления и письма от группы львовских жителей, пробравшихся при помощи партизанских отрядов из г. Львов на территорию, занятую частями Красной Армии. Все эти граждане были очевидцами неслыханных, чудовищных зверств немецких фашистов над мирным населением советского города. Свидетельства львовских граждан, живших несколько дней в оккупированном немцами городе, неопровержимо доказывают, что гитлеровцы сознательно истребляют население, захваченное немецко-фашистскими войсками [...]. Учительница средней

школы т. А. К. Ковальская рассказывает в своем заявлении: “Львов – старинный город. Он много видел на своем веку, но зверства фашистов затмили все, что когда-либо творилось в стенах древнего города...”²⁰.

Документ під № 247 від 23 серпня 1941 р. “Директива рейхсміністра окупированных восточных областей о введении чрезвычайных карательных мер к местному населению” також висвітлює жорстокість окупантів та подає перелік злочинів, за скоєння яких передбачалася смертна кара²¹.

Безсумнівно, німецька окупаційна влада проводила надзвичайно жорстоку, нелюдську політику на окупованих землях. У публікаціях добре розкриваються злочини проти людяності та економічні злочини. Радянська археографія справедливо викриває цю жорстокість, наводячи масу даних. Поряд із тим, із зрозумілих політичних мотивів не подається інформація про злочини радянської адміністрації, яка покидала захоплені німецькими військами землі.

Для розкриття ідеї “звірства фашистів” упорядники документальних видань мали масу фактажу, оскільки фіксація злочинів здійснювалася організовано. Ще в ході війни було прийнято “Указ Президиума Совета СССР об образовании чрезвычайной государственной комиссии по установлению и расследованию злодеяний фашистских захватчиков и их сообщников и причиненного ими ущерба...” (від 2 листопада 1942 р.)²². Відповідно до цього указу створювалися Надзвичайні державні комісії, які встановлювали розмір збитків, завданих окупаційною владою. Документи проведених досліджень були передані в архіви і сьогодні залишаються важливою часткою джерельної бази нацистської окупації Галичини²³.

Наступна теза – “героїчна боротьба радянських партизанів” – висвітлювалася, насамперед, завдяки публікації звітів, політдонесень, директив Українського штабу партизанського руху (УШПР) та інших документів. Типовим є витяг з газети “Новини дня” від 20 грудня 1943 р.: “Партизани, що оперують в районі Львів – Тернопіль, спалили у вересні-жовтні 59 скирт збіжжя, призначеного для вивезення в Німеччину (до 176 вагонів збіжжя) та 5 скирт сіна (близько 260 т.). Знищено вщент 4 німецькі фільварки та одну молочарню. Зіпсовано у німецьких фільварках 7 тракторів та декілька сільськогосподарських машин. 26. ІХ виколієно ворожий поїзд із збіжжям на лінії Львів – Кам’янка – Струмилова за залізничною станцією Руданці. 29. ІХ виколієно військовий ешелон з вен грами на лінії Львів – Самбір біля станції Конюшки. 30. ІХ ушкоджено залізничний міст на лінії Львів – Красне. 17. Х пущено під укіс військовий ешелон між Скварявою і Княжим, при цьому знищено 3 вагони. Перерва в русі 7 год. 30 хв.”²⁴.

Зважаючи на активну діяльність у дистрикті Галичина українського націоналістичного та польського визвольних рухів, а також адек-

ватні заходи окупаційних органів влади, радянській стороні важко було вести підпільну агітацію на свою користь. Фактично така агітація не могла впливати на формування громадської думки, оскільки у пам'яті населення краю ще "свіжими" були спогади про особливості радянської окупації Галичини (1939 – 1941 рр.). Проте у збірниках документів, опублікованих в радянський період, містяться відомості про діяльність підпільних радянських антифашистських організацій. Підбір матеріалів здійснено так, щоб розкрити ще одну ідею, яку ми умовно називаємо "діяльність комуністів та комсомольців у підпіллі". Зокрема, характерною у цьому ракурсі є публікація програми діяльності організації "Визволення України", яка ставила перед собою наступні завдання: "1. Вести антифашистську пропаганду серед населення [...]. 2. Вишукувати серед робітників, селян і інтелігенції прихильників Радянської влади і об'єднувати їх в організацію [...]. 3. В міру зростання організації утворювати з її членів партизанські загони [...]. 6. Залучати до організації також і євреїв, яких систематично переслідують і нищать гітлерівські банди [...]"²⁵.

Загалом, "звірства фашистів" та радянський партизанський рух у Галичині були менш потужними у порівнянні з Рейхскомісаріатом "Україна". Для прикладу, в четвертому розділі другого тому праці "Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941 – 1945 рр.", що опублікований під назвою "Злодеяния фашистских захватчиков на временно оккупированной территории республики", немає жодного документа, який стосується території дистрикту Галичини²⁶. Оскільки злочини фашистів, партизанська та "комуністично-комсомольська" боротьба у Галичині були не такими інтенсивними як у інших окупованих районах, то про дистрикт згадувалося лише побіжно. Проте для критики діяльності українських націоналістів та УГКЦ саме цей регіон давав "найбагатший" джерельний матеріал.

Окрім трьох названих вище ідей, у радянських збірниках документів простежується ще одна ідея – "українські націоналісти та УГКЦ – "прихвостні фашизму". Щоб акцентувати увагу читача на цій ідеї, матеріал структурувався відповідним чином. Наприклад, третій розділ праці "Львівщина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945)" отримав назву "Українські буржуазні націоналісти та уніатська церква на службі німецько-фашистських загарбників"²⁷. У документах наголошувалося на співпраці ОУН, УПА з окупаційною владою: "[...]а) Бандерівська група повністю і беззастережно виявляє солідарність з усіма німецькими інтересами [...] б) ОУН – бандерівська група надає в розпорядження німецької сторони, що веде переговори, зібраний своєю розвідкою агентурний матеріал проти поляків, комуністів і більшовизму з тим, щоб використати його для проведення каральних операцій. в) ОУН – бандерівська група самовільно не проводить ніяких дій проти польських

провокацій і терору, спрямованих проти українців. Їй цілком достатньо повідомити німецьку сторону, що веде переговори, поляків щодо українців і німців”²⁸.

Подібна негативна критика подавалася і щодо діяльності греко-католицької церкви. Для створення негативного образу свого опонента офіційна радянська археографія висувала ряд аргументів. Найбільш загально вони подаються у довідці “про антирадянську націоналістичну діяльність греко-католицького уніатського духовенства”: “У 1941 р. з вторгненням фашистських окупантів на територію Львівської області греко-католицька церква під керівництвом єпископату, на чолі якого стояв митрополит А. Шептицький, [...] керуючись вказівками Ватикану, фашистської влади та її підсобників – українських буржуазних націоналістів, відкрито виступала проти Радянської влади. Початком антирадянської пропаганди було архіпастирське послання митрополита Шептицького всьому духовенству і віруючим першого липня 1941 р., в якому він закликав визнати український націоналістичний уряд і дякував німецько-фашистському командуванню за “визволення” [...] В організованому фашистами [...] українському центральному комітеті (УЦК) священики греко-католицької церкви брали найактивнішу участь, по суті були на службі фашистських окупантів як підсобники, використовуючи свій вплив [...] Це підтверджується тим, що із 32 делегатів УЦК в районах області 15 очолювали священики уніатської церкви [...] У 1943 р. під час створення німцями дивізії СС “Галичина” священики уніатської церкви взяли у цій справі активну участь, виступаючи в ролі агітаторів серед молоді, вербуючи її в цю дивізію для боротьби з наступаючою Червоною Армією”²⁹.

Теоретико-методологічні питання в історичній науці радянського періоду обмежувалися офіційним матеріалістичним світоглядом, що стримувало прогрес у цій сфері. Теорія джерелознавства у цьому сенсі не була винятком. Проте у радянський період вийшла друком доволі значна кількість досліджень, що розкривали різноманітні прикладні питання археографії. Вдалих аналіз цього історіографічного масиву було здійснено у 2003 р. Ю. А. Прилепішевою та оформлено у першому розділі дисертаційного дослідження³⁰. Зокрема, як зазначає Ю. А. Прилепішева, теоретико-методологічні питання археографії розробляли: С. Н. Валк, О. І. Галенко, Є. М. Добрушкін, В. О. Кондратьєв, О. Ф. Козлов, Б. Г. Літвак, М. С. Селезньов, А. Д. Степанський, Є. М. Тальман, С. О. Шмідт³¹. Проте аналіз археографічної роботи щодо дослідження періоду Другої світової війни у їхніх працях здійснювався побіжно, тільки в контексті більш об’ємних тем.

Окрім того, якщо говорити про особливості радянської археографії (у розумінні наукової видавничої діяльності) загалом, то варто зауважити, що вона була внормована на законодавчому рівні. У 1945 р.

побачили світ “Основные правила публикации документов Государственного архивного фонда Союза ССР”, які систематизували головні положення, що охоплюють процес підготовки видань – від виявлення та відбору документів до складання науково-довідкового апарату. “Правила издания исторических документов”, що вийшли друком у 1955 р., затвердили ілюстративно-хрестоматійний метод відбору документів, який допускав “виправлення” в їхньому тексті, що на практиці призвело до безпідставного вилучення окремих частин джерел. У Правилах 1969 р. сформульовано вимоги щодо підготовки видань залежно від їх типів і видів, висвітлювалася методика роботи з різними джерелами, систематизація всіх видів, типів та форм видань в єдину систему. Основними типами видань визнано наукові, науково-популярні, навчальні. Головним принципом виявлення і відбору документів названо принцип повноти відображення тематики видань. У правилах висвітлено факсимільний, дипломатичний, науково-критичний прийоми відтворення тексту документів. Нова редакція Правил (1987 р.) засвідчила подальше розроблення основних принципів та методів підготовки документальних видань, при якій зазнав змін кожний розділ попередніх правил, що відповідало тогочасним вимогам практики видання історичних документів. Останню редакцію Правил (1990 р.) відрізняли від попередніх більш конкретизовані й деталізовані принципи підготовки видань, повніше розроблення методики видання кінофотофонодокументів, науково-технічної та іншої спеціалізованої документації³².

Проблема публікації документів розкривалася у статтях фахових видань “Исторический архив”, “Вопросы архивоведения”, в “Трудах Московского историко-архивного института”, “Археографическом ежегоднике” та періодичних виданнях архівних управлінь союзних республік. Окрім того, велике значення мали чотири випуски ретроспективних каталогів науково-методичної літератури та збірників документів “Советская археография”.

Загалом, підсумовуючи особливості джерелознавчих студій проблеми нацистської окупації Галичини у радянський період, можна виділити і негативні, і позитивні моменти. До негативних варто віднести обмеженість доступу до архівних документів, джерелознавчу вибірку, що здійснювалася за наперед визначеною схемою, відсутність умов для теоретико-методологічних дискусій. Позитивними, на нашу думку, були систематизація величезного масиву документів у архівах, детальне розкриття у збірниках документів окремих аспектів діяльності (насамперед – злочинів) окупаційної влади та збереження джерельної бази проблеми нацистської окупації Галичини.

Таким чином, формування джерельної бази, що розкривала особливості “нового порядку” в Галичині у радянський період, здійснювалося на кількох рівнях. Насамперед, це була систематизація документально-

го масиву в фондах архівів Львівської, Станіславської (Івано-Франківської), Тернопільської областей та їхніх філій. Певна частина документів була засекреченою та використовувалася виключно службовцями державних правоохоронних органів. Публікація документів, що характеризували окупаційний режим, мала доповнювати й підтверджувати висновки офіційної історіографії. Цього досягалося завдяки тому, що увагу читача було акцентовано на ідеях “звірства фашистів”, “героїчна боротьба радянських партизанів”, “діяльність комуністів та комсомольців у підпіллі”, “українські націоналісти та УГКЦ – “прихвостні фашизму”. Щодо теоретико-методологічних питань, то джерельна база нацистської окупації Галичини не стала предметом окремого дослідження, а висвітлювалася в контексті ширших археографічних проблем.

¹ Гудзенко П. Усилить публикацию документальных материалов по истории социалистического общества / П. Гудзенко // Науково-інформаційний бюлетень. – 1953. – № 2(15). – С. 18–23.

² Кузьменко В. Висвітлення історії Великої Вітчизняної війни на Україні в публікаціях документів / В. Кузьменко // Науково-інформаційний бюлетень. – 1965. – № 3. – С. 3–7.

³ Сергієнко Г. Історія партизанського руху на Україні 1941–1944 рр. в публікаціях документів / Г. Сергієнко // Науково-інформаційний бюлетень. – 1962. – № 3. – С. 77–84.

⁴ Прилепішева Ю. А. Археографічна діяльність архівних установ України (1946–5) / Хрестова Н. М. Науково-довідковий апарат архівів та рукописних підрозділів бібліотек в Україні у 1920 – 1990 рр.: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.08 / Хрестова Наталія Миколаївна; НБУ ім. В. І. Вернадського. – К., 1999. – 19 с.

⁶ Мищак І. М. Розвиток архівної справи в Україні (1943 – середина 1960-х років): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.06 / Мищак Іван Миколайович; Київ. нац. ун-т імені Т. Шевченка. – К., 2002. – 17 с.

⁷ Макарчук С. С. Документальні публікації в Україні з історії Другої світової війни: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.02 / Макарчук Сергій Сергійович; Київ. ун-т імені Тараса Шевченка. – К. 1994. – 17 с.

⁸ Антонюк Н. В. Українське культурне життя в генеральній губернії (1939–1944 роки): автореф. дис... д-ра іст. наук: 07.00.01 / Антонюк Наталія Володимирівна; НАН України, Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. – Львів, 1999. – 35 с.

⁹ Боляновський А. В. Німецька окупаційна політика в Галичині у контексті гітлерівського “нового порядку” в Європі у 1941–1944 роках: автореф. дис... д-ра. іст. наук: 07.00.02 / Боляновський Андрій Валентинович; Львів. нац. ун-т імені Івана Франка. – Львів, 1999. – 16 с.

¹⁰ Лаврищук В. І. Фашистський окупаційний режим в західних областях України 1941–1944 рр.: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Лаврищук Володимир Іванович; НАН України, Ін-т історії України. – К., 1998. – 28 с.

¹¹ Старка В. В. Рух опору в Галичині в 1941–1944 роках: автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Старка Володимир Васильович; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2006. – 19 с.

¹² Стефанюк Г. В. Шкільництво в Західній Україні під час німецької окупації (1941–1944 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Стефанюк Галина Василівна ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2004. – 19 с.

¹³ Яким С. С. Західні землі України в Другій світовій війні: військово-історичний аспект (1939–1944 рр.): автореф. дис... канд. іст. наук: 20.02.22 / Яким Степан Степанович ; Нац. ун-т “Львівська політехніка”, Ін-т гуманіт. та соц. наук. – Львів, 2002. – 19 с.

¹⁴ Кислий В. М. Державний архів Львівської області у 1939 – 2009 рр.: етапи становлення / В. М. Кислий // Вісник Львівського університету. Серія “Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології”. – 2010. – № 5. – С. 300–303.

¹⁵ Історична довідка про Державний архів Івано-Франківської області [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://daifo.if.gov.ua/about/histor-info>.

¹⁶ Державний архів Тернопільської області: путівник / Укрдержархів; Держархів Тернопільської обл. // Б. Бешнов, Л. Бойцун, О. Бойчук та ін. – Т.: Астон, 2011. – С. 6.

¹⁷ Лисенко О. Історіописання Другої світової війни як самостійна субдисципліна / О. Лисенко // Україна в роки Другої світової війни: погляд з ХХІ ст. – Книга перша. – К.: Наукова думка, 2010. – С. 11, 12.

¹⁸ Львівщина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945). Збірник документів і матеріалів. – Львів: Каменяр, 1968. – 253 с.

¹⁹ Німецько-фашистський окупаційний режим на Україні. Збірник документів і матеріалів. – К.: Держполітвидав УРСР, 1963. – 423 с.

²⁰ Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941–1945: документы и материалы в 3 т. – Т. 1. Украинская ССР в первый период Великой отечественной войны (22 июня 1941 г. – 1942 г.) – К.: Наукова думка, 1985. – С. 328.

²¹ Там само. – С. 331–333.

²² Там само. – С. 363–365.

²³ Центральний державний архів вищих органів влади та управління України (ЦДАВО України), ф. 3538, 91 справа (1943–1945); там само, ф. 5118, 172 справи (1944–1947); Держархів Івано-Франківської обл., ф. Р-98, 58 справ (1944–1945); Держархів Тернопільської обл., ф. Р-274, 235 справ (1944–1946).

²⁴ Львівщина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945): збірник документів і матеріалів. – Львів : Каменяр, 1968. – С. 90.

²⁵ Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941 – 1945: документы и материалы в 3 т. – Т. 1. Украинская ССР в первый период Великой отечественной войны (22 июня 1941 г.–1942 г.) – К.: Наукова думка, 1985. – С. 446–447.

²⁶ Советская Украина в годы Великой Отечественной войны. 1941–1945: документы и материалы в 3 т. – Т. 2. Украинская ССР в период коренного перелома в ходе Великой Отечественной войны. – К.: Наукова думка, 1985. – С. 299–342.

²⁷ Львівщина у Великій Вітчизняній війні (1941–1945): зб. док. і матеріалів. – Львів: Каменяр, 1968. – С. 203–229.

²⁸ Там само. – С. 203–204.

²⁹ Там само. – С. 227–229.

³⁰ Прилепішева Ю. А. Археографічна діяльність архівних установ України (1946–1991): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.06 / Прилепішева Юлія Анатоліївна ; Інститут історії України НАН України. – К., 2003. – 20 с.

³¹ Там само. – С. 3.

³² Там само. – С. 12.

The analysis of the characteristics and trends of the leading sources studies on questions of Nazi occupation of Galicia (1941–1944) during the Soviet period (1945–1991) is made in the article. The characteristic of activity of archives that preserve documents of the period of the “new order” in Galicia is given; the overview of collections of documents that reveal the features of the Nazi occupation of Galicia is presented; the theoretical and methodological basis of archeographical research is analysed.

Key words: the Galicia Nazi occupation; Soviet archeography; “new order”; the studies of sources.